GEMEENTE
Stadskanaal

Raadsvergadering : 27 november 2023

Voorstelnummer : Z-22-100469/D/23/298275

Onderwerp : **Raadsvoorstel**

Stadskanaal, 10 november 2023

Beslispunten

1. De Liggeldverordening centrum Stadskanaal 2024 vast te stellen;
2. Een investeringskrediet beschikbaar te stellen van €30.000,00 voor de plaatsing van zuilen met nutsvoorzieningen inclusief de faciliteit AanUit.net en de lasten hiervan te verwerken in de begroting;
3. De financiële consequenties van het heffen van liggelden in het centrum van Stadskanaal te verwerken in de begroting van 2024.

Aan de raad

Inleiding

Op 1 april 2022 heeft de gemeente Stadskanaal een brief ontvangen van een ondernemer die een jachthaven exploiteert in de provincie Groningen. In de brief ageert de ondernemer tegen het feit dat er geen liggelden in het centrum van Stadskanaal worden geheven. De gemeente treedt volgens de ondernemer door deze handelswijze in concurrentie met andere jachthavens. Een afschrift van deze brief is ook aan de Autoriteit Consument & Markt (ACM) verzonden met het verzoek tot handhaving.

Naar aanleiding van deze brief hebben wij onderzoek verricht en actuele jurisprudentie geraadpleegd met betrekking tot de naleving van de Wet Markt & Overheid (Wet M&O). Hieruit komt naar voren dat het beschikbaar stellen van ligplaatsen zoals in het centrum het geval is, dient te worden aangemerkt als economische activiteit. De Wet M&O schrijft voor dat overheden in dat geval minimaal de integrale kosten voor de economische activiteit moeten doorberekenen. Dit betekent dan ook dat onze gemeente de integrale kosten dient door te belasten aan de gebruikers van de ligplaatsen in het centrum.

Voorliggend voorstel heeft betrekking op het centrum van Stadskanaal in de zone tussen de Buinersluis en de Drouwenermondsebrug. Nabij de winkels is daarbij 660 meter aanlegsteiger beschikbaar, alsmede een sanitairgebouw en diverse nutsvoorzieningen. Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet kan de raad rechten heffen voor gebruik van de door de gemeente verstrekte middelen. Wij stellen u voor dit te doen door vaststelling van de Liggeldverordening centrum Stadskanaal 2024.

Beoogd effect

Het voldoen aan de wet- en regelgeving in het kader van de Wet M&O.

Argumenten

1.1. Wet M&O verplicht tot doorberekening integrale kosten in de tarieven

De Wet M&O is op 1 juli 2012 in werking getreden, als onderdeel van de Mededingingswet (Mw). Art. 25i, eerste lid van de Mw verplicht bestuursorganen om voor een product of dienst die zij aanbiedt in het kader van een economische activiteit ten minste de integrale kosten aan afnemers in rekening te brengen. Art. 25i, vierde lid van de Mw stelt dat een bestuursorgaan op verzoek van de ACM dient aan te tonen dat het heeft voldaan aan de in het eerste lid bedoelde verplichting. Het is aan het bestuursorgaan om binnen haar organisatie de doorberekening van de integrale kosten zodanig in te richten dat zij dit kan aantonen.

De wet verplicht gemeenten dus om minimaal de integrale kosten door te belasten aan de gebruikers van een economische activiteit. Aldaar ligplaatsen ook door private ondernemingen worden aangeboden, wordt het exploiteren van deze ligplaatsen beschouwd als een economische activiteit. Dit is zelfs al het geval indien slechts een enkele aanlegpaal wordt gerealiseerd. Het verstrekken van de aanvullende voorzieningen in ons centrum, zoals nutsvoorzieningen en sanitair, versterkt deze gedachte des te meer.

1.2. Afwegingen uit het verleden zijn niet van toepassing

Voor de afweging wel of geen liggelden te heffen voor passanten in het kanaal is door uw raad in het verleden onderscheid gemaakt tussen de voorzieningen in en rond het Spoordok in Musselkanaal en in het centrum van Stadskanaal. De voorzieningen in het Spoordok zijn uitgebreider. Hierdoor is er destijds voor gekozen om daar wel liggelden te heffen. Ook werd destijds enkel nog de verhuur van ligplaatsen in jachthavens benoemd als economische activiteit in het kader van de Wet M&O en niet de mogelijkheid tot het aanleggen van een steiger langs het kanaal zoals in het centrum het geval is.

Destijds heeft uw raad in het kader van Art. 25h van de Mw de verhuur en exploitatie van ligplaatsen en camperstaplaats (Spoordok) aangewezen als activiteit van algemeen (economisch) belang. Het besluit om daarbij geen kostendekkende vergoeding te vragen voor de camperplaatsen is bij uitspraak van 22.03.2018 vernietigd. Dit omdat het beschikbaar stellen van deze camperplaatsen door de rechtbank werd beoordeeld als economische activiteit.

Conform Spoordok bieden wij (haven)faciliteiten in het centrum van Stadskanaal. Op basis van actuele jurisprudentie komen wij tot de conclusie dat het onvermijdelijk is om daar liggelden te heffen. Indien niet tot dit besluit wordt gekomen is de kans aannemelijk dat de ACM een onderzoek zal opstarten, dan wel de ondernemer die de kwestie heeft aangekaart, een juridische procedure zal opstarten. Een dergelijke procedure lijkt ons gezien de recente jurisprudentie alsmede de ervaringen uit het verleden betreffende de situatie van de camperplaatsen aan het Spoordok niet wenselijk.

1.3. Financieel gelijk speelveld zoals conform wetgeving is beoogd

De gemeente Stadskanaal treedt bij de exploitatie van ligplaatsen en het daarmee (tegen betaling) beschikbaar stellen van ligplaatsen in de openbare ruimte rechtstreeks in concurrentie met particuliere aanbieders van ligplaatsen. Door het niet heffen van liggelden in het centrum van Stadskanaal kunnen omliggende havens geen kostendekkende tarieven doorberekenen aan hun klanten en is oneerlijke concurrentie ontstaan. Het invoeren van liggelden in het centrum van Stadskanaal kan dan ook indirect de positie van de jachthaven in Spoordok versterken; er ontstaat financieel een gelijk speelveld zoals conform wetgeving is beoogd.

1.4. Tarieven voldoen aan Wet M&O

De liggelden zijn berekend op basis van de regels die de ACM aan deze kostprijsberekening stelt. De voorgestelde tarieven zijn kostendekkend en voldoen daarmee aan de Wet M&O.

1.5. Tarifering marktconform ten opzichte van de regio

Een tarief op basis van strekkende meters voor vaartuigen is een veel gebruikte wijze van heffen van een maatstaf in de pleziervaartmarkt. Om regionale tarieven inzichtelijk te krijgen is een marktverkenning (zie bijlage 3) uitgevoerd. Hieruit blijkt dat deze systematiek ook gebruikelijk is voor jachthavens (of gelijksoortige voorzieningen) in de directe omgeving. Ook blijkt uit de marktverkenning dat het voorgestelde tarief niet enkel kostendekkend is, maar ook in lijn ligt met de tarieven in de omgeving. Het voorgestelde tarief is derhalve marktconform.

Kanttekening

1.1. Belangrijke bijdrage voor het centrum van Stadskanaal zou kunnen afnemen

In het Bestuursakkoord is recreatie en toerisme als een belangrijke drager van werkgelegenheid en economische ontwikkelingen aangemerkt. Met het faciliteren van voorzieningen en de promotie ervan wordt gestreefd naar meer toerisme en daarmee van werkgelegenheid. Het Stadskanaal is van grote betekenis voor de vaarrecreatie in onze gemeente. Door het heffen van liggelden zou het aantal bootovernachtingen kunnen dalen. Het risico bestaat dat boten zullen doorvaren. Daarmee zou een belangrijke bijdrage aan de economische spin-off van de detailhandel en horeca in het centrum van Stadskanaal af kunnen nemen.

De uitbreiding van de steigerlengte in 2015 heeft ervoor gezorgd dat meer boten kunnen aanleggen. Het aanleggen overdag blijft gratis. Enkel indien sprake is van een overnachting is de heffing verschuldigd. Overdag aanleggen zal naar verwachting niet substantieel wijzigen, dus ook het gebruik van de faciliteiten in het centrum waarschijnlijk niet. Naar verwachting is het effect op de economische spin-off dan ook beperkt.

Aanpak/uitvoering/voortgang

Aanwijzingen ACM berekening integrale kosten

ACM heeft verschillende aanwijzingen gegeven en besluiten genomen waarin staat hoe de integrale kosten moeten worden berekend. Binnen de kaders van de ACM is het toegestaan om jaarlijks de integrale kostenberekening aan te passen. De berekening hoeft niet sluitend te zijn, maar dient wel op basis van realistische en juiste gronden tot stand te zijn gekomen. Hieronder treft u een samenvatting van de kostenberekening (zie voor de volledige kostenberekening bijlage 2).

Het tarief is gebaseerd op onderliggende kosten, waarvoor een kostenonderzoek heeft plaatsgevonden. De totale kosten bedragen € 22.150,00. Wij gaan op basis van het verleden uit van 1.100 overnachtingen per jaar. Dit komt neer op een tarief van € 1,50 per strekkende meter per boot per nacht voor een ligplaats (afgerond op hele meters met een minimum van € 10,00 per boot per nacht). Daarnaast is het ook mogelijk per seizoen gebruik te maken van een ligplaats. Het tarief voor een zomerseizoensplaats is € 375,00 per boot en voor een winterseizoensplaats € 175,00 per boot. Deze bedragen zijn inclusief B.T.W. en toeristenbelasting, maar exclusief de kosten voor stroom, water en sanitair.

Innen liggelden

Het innen van liggelden geldt voor het openbaar water van het Stadskanaal (het kanaal) in het centrum van Stadskanaal. Het betreft het kanaal tussen de Buinersluis en het Drouwenermond te Stadskanaal.

Om de liggelden te kunnen innen zal gebruik worden gemaakt van de applicatie van AanUit.net. AanUit.net levert een activatie- en transactieplatform met een geïntegreerd facturatie- en betalingssysteem. Met dit systeem kunnen passanten heel eenvoudig faciliteiten aan- en uitschakelen en afrekenen. Door middel van de beheerders portal is zicht op bezette locaties. In het uiterste geval kan via deze portal een transactie gestart worden voor de passant zonder toegang tot de applicatie. Op deze manier kunnen pinbetalingen aangenomen worden. Het AanUit.net systeem is ingericht op digitale betalingen. Dit is een veelgebruikt systeem in de branche en is derhalve een algemeen bekend zijnde wijze van betalen. Betalen kan via automatische incasso of een factuur die kan worden voldaan via iDeal, Sofort, Mr Cash of met creditcard (Mastercard of VISA). Controle op de betalingen is belegd bij de brug- en sluisbediening.

Vrijstellingen
Om het aanbod aan toeristische activiteiten te waarborgen zal er een vrijstelling worden toegepast voor de Snikke Dieverdoatsie en historische vaartuigen die zijn opgenomen in het register van de FVEN, waaronder de Jatrie. Seizoensplaatsen voor een langer verblijf kunnen in de applicatie ingesteld worden met een tarief voor een heel seizoen.

Uitvoering
Na besluitvorming en alvorens liggelden te kunnen heffen worden de volgende acties ondernomen:

- aanpassen regionale publicaties/communicatiekanalen omtrent de vaarrecreatie;
- installeren AanUit.net systeem
- controle wordt uitgevoerd door Wedeka.

Evaluatie
De integrale kostenberekening zal jaarlijks op basis van de exploitatie opnieuw worden geëvalueerd. Aan het einde van het toeristische seizoen, medio oktober 2024, zal een evaluatie plaatsvinden naar de effecten van het invoeren van liggelden en de heffingsmaatstaaf. In de jaarlijkse P&C cyclus zullen de tarieven worden bepaald op basis van historie en vooruitzichten.

Indien u akkoord gaat met dit voorstel kunnen de tarieven met ingang van het seizoen 2024 (1 mei 2024) ingaan.

Communicatie
Direct belanghebbenden informeren we rechtstreeks over de invoering van deze nieuwe verordening. Dit betekent dat:

- De ondernemer die de situatie heeft aangekaart zal per brief aanvullend over ons voorgenomen besluit geïnformeerd worden;
- De ACM zal een afschrift van deze brief ontvangen, alsmede een afschrift van uw besluit;
- Stichting Jatrie zal via persoonlijke communicatie op de hoogte worden gesteld;
- Via onze eigen website en sociale media zullen we het onder de aandacht van vaarrecreanten brengen;
- Booteigenaren zullen gericht geïnformeerd worden;
- Stichting ZO Groningen zal per brief aanvullend geïnformeerd worden.

De Stichting Centrum Winkeliers Stadskanaal is als stakeholder reeds over het voorgenomen besluit geïnformeerd.

Lokale inclusie
De feitelijke situatie is zo ingericht dat de aanlegsteigers reeds toegankelijk zijn voor alle doelgroepen. Schippers kunnen zowel digitaal (via de applicatie van AanUit.net), als fysiek (via een telefoonnummer, de helpdesk van AanUit.net en de brugwachters) toegang vinden. Op deze manier trachten wij voor eenieder toegankelijk te zijn.

Juridische consequenties
De Liggeldverordening centrum Stadskanaal 2024 is een Algemeen Verbindend Voorschrift (AVV). Tegen een AVV kunnen geen rechtsmiddelen worden ingezet.

Kosten, baten, dekking en subsidies
De geraamde exploitatielasten zijn reeds verwerkt in de begroting en bedragen op jaarbasis € 19.450,00. Voor de aanschaf van een zestal zuilen met nutsvoorzieningen inclusief de faciliteit AanUit.net voor de inning van de liggelden is een investering noodzakelijk van € 30.000,00. De kapitaallasten hiervan bedragen € 2.700,00. De totale toe te rekenen exploitatielasten komen daarmee uit op € 22.150,00, welke middels de baten gedekt worden conform de integrale kostenberekening.

Standpunt Participatieraad, commissies en/of OR
N.v.t.

Bijlagen

1. Raadsbesluit
2. Integrale kostenberekening
3. Regionale marktverkenning

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

de heer K. Sloots
burgemeester

JG/

GEMEENTE
Stadskanaal

De raad van de gemeente Stadskanaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 november 2023 nr. Z-22-100469/D/23/298275;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel a en b van de Gemeentewet;

besluit:

vast te stellen de
Liggeldverordening centrum Stadskanaal 2024.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. vaartuig: een vervoermiddel dat bestemd of ingericht is voor het vervoer over water van personen en of goederen, dan wel een drijvend werktuig, niet zijnde een woonschip;

b. historisch vaartuig: een vaartuig dat als varend monument is opgenomen in het Register Varend Erfgoed Nederland van de Stichting Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN);

c. gebruiker: de houder of bezitter van een vaartuig dat een ligplaats inneemt;

d. openbaar water: het water van het Stadskanaal tussen de Buinersluis en het Drouwenermond te Stadskanaal;

e. ligplaats: een gedeelte van het openbaar water dat door een vaartuig mag worden ingenomen;

f. innemen ligplaats: het gebruik van een gedeelte van een gemeentelijke ligplaats.

g. dag: een aaneengesloten periode van vierentwintig uren of een gedeelte daarvan die aanvangt en eindigt om 17.00 uur;

h. zomerseizoen: de periode van 1 mei tot en met 30 september in een bepaald kalenderjaar;

i. winterseizoen: de periode van 1 oktober tot en met 30 april in een bepaald kalenderjaar;

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam "liggeld" wordt ten behoeve van de gemeente een recht geheven voor het innemen van een ligplaats aan het Stadskanaal in het centrum van Stadskanaal en het (eventuele) genot van door of vanwege de gemeente verstrekte diensten overeenkomstig de bepalingen van deze verordening.

Artikel 3 Toepassing

1 Deze verordening is van toepassing op het openbaar vaarwater van het Stadskanaal (het kanaal) in het centrum van Stadskanaal. Het betreft het kanaal tussen de Buinersluis en het Drouwenermond te Stadskanaal.

2 Voor de ligplaatsen gelden de begrenzingen als aangegeven op de bij deze verordening behorende ligplaatsenkaart.

3 Het is verboden met een vaartuig een ligplaats in te nemen of te hebben dan wel een ligplaats voor een vaartuig beschikbaar te stellen buiten de in de ligplaatsenkaart - als bedoeld in artikel 3, lid 2 - aangewezen gedeelten van het Stadskanaal.

Artikel 4 Belastingplicht

Belastingplichtig is de gebruiker van een vaartuig dat een ligplaats inneemt in het in artikel 3 genoemde water.

Artikel 5 Maatstaf van heffing

1 Als grondslag voor de berekening van het verschuldigde bedrag geldt voor een vaartuig het aantal strekkende meters van het vaartuig.

2 Een gedeelte van een strekkende meter wordt gerekend voor een hele.

3 Als maatstaf van heffing geldt het aantal dagen gedurende welke de ligplaats wordt ingenomen. Een gedeelte van een dag wordt voor een gehele dag gerekend (geldend vanaf 17.00 uur).

4 Het recht wordt geheven naar het tarief opgenomen in artikel 6, met inachtneming van:

a. de lengte in strekkende meters van het vaartuig waarmee de ligplaats wordt ingenomen;

b. de periode gedurende welke een ligplaats wordt ingenomen.

Artikel 6 Tarief

1 Het recht als bedoeld in artikel 2 wordt geheven naar de volgende tarieven, zulks met inachtneming van het bepaalde in artikel 5:

a. voor een ligplaats gedurende het zomerseizoen €1,50 per meter per dag, met een minimum van €10,00 per dag, of €375,00 per zomerseizoen;

b. voor een ligplaats gedurende het winterseizoen €175,00 per vaartuig, ongeacht de lengte;

2 De in lid 1 genoemde tarieven zijn inclusief BTW en toeristenbelasting.

3 De tarieven voor een ligplaats zijn exclusief de tarieven voor voorzieningen zoals water, stroom, etc. Hiervoor gelden de dan geldende tarieven.

Artikel 7 Wijze van heffing

Het liggeld bedoeld in artikel 6 wordt geheven door middel van het AanUit.net systeem. Dit systeem berekent de totale kosten van het verblijf en verbruik.

Artikel 8 Belastingtijdvak

1 Het belastingtijdvak is een dag, of als dat langer is, de in het kalenderjaar gelegen aaneengesloten periode gedurende welke het belastbaar feit zich voordoet.

2 Indien na afloop van de door de belastingplichtige opgegeven periode het gebruik van de ligplaats wordt voortgezet, vangt met ingang van de dag waarop die voortzetting plaatsvindt een nieuw belastingtijdvak aan.

Artikel 9 Verschuldiging

1 Het liggeld is verschuldigd - behoudens de in artikel 10 genoemde vrijstellingen - zodra het vaartuig ligplaats heeft ingenomen.

2 Het liggeld is hoofdelijk verschuldigd door de gebruiker van het vaartuig of door degene, die als gemachtigde hiervan optreedt, met dien verstande, dat betaling door de één de anderen hiervan vrijwaart.

3 De betaling wordt voldaan aan het einde van de maand door eenmalige automatische incasso of kan worden betaald via iDeal, Mr. Cash, Sofort of Creditcard (Mastercard of VISA).

Artikel 10 Vrijstellingen

Liggelden worden niet geheven ter zake van:

a. historische vaartuigen die zijn opgenomen in het register van de FVEN;

b. kleine vaartuigen tot drie meter lengte en twee meter breedte doch uitsluitend indien deze boten in eigendom zijn van een inwoner van de gemeente Stadskanaal.

c. de Snikke "Dieverdoatsie";

d. het ontschepen van zieken of doden;

e. vaartuigen die worden gebruikt ten behoeve van het onderhoud en verbetering van de in deze verordening bedoelde vaarwateren en of kades;

f. vaartuigen die dienst doen als hospitaalschepen;

g. vaartuigen die ten gevolge van ijsgang of andere weersomstandigheden gedwongen zijn langer dan strikt noodzakelijk voor het laden en lossen te blijven liggen;

h. een vaartuig dat eigendom is van de gemeente Stadskanaal.

Artikel 10 Kwijtschelding

Bij de invordering van liggeld wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Nadere regels

1 Het college van burgemeesters en wethouders kan nadere regels stellen met betrekking tot de heffing en invordering van liggelden.

2 Een ieder die een ligplaats inneemt dient zich bekend te maken middels de AanUit.net applicatie of in overleg met de brugbediening.

Artikel 12 Inwerkingtreding en citeertitel

1 Deze verordening treedt in werking op 1 mei 2024.

2 De datum van ingang van de heffing is 1 mei 2024.

3 Deze verordening wordt aangehaald als: ''Liggeldverordening centrum Stadskanaal 2024''.

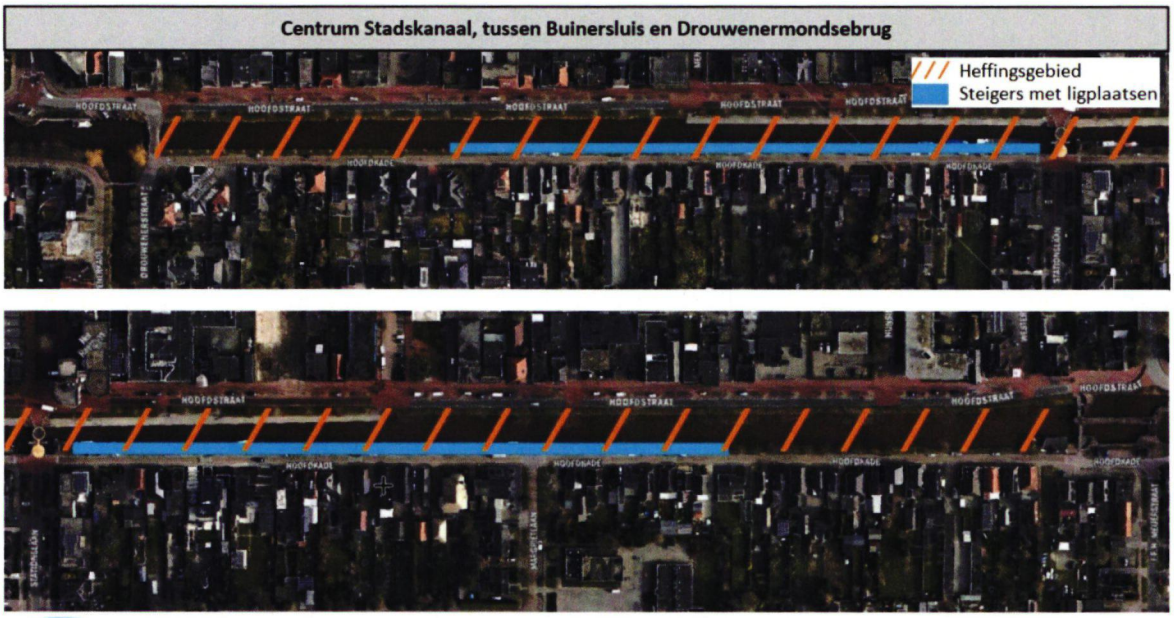
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 november 2023.

De raad

de heer H.R. Kastermans
plv. raadsgriffier

Bijlage 1

Ligplaatsenkaart, centrum Stadskanaal

GEMEENTE Stadskanaal *oktober 2023*

Ligplaatsenkaart, centrum Stadskanaal

JG/